

Nej til visioner om global stordrift

høns via det lokale marked og de nye centrale udrugningscentre.

Af Tao Kongsbak, medlem af Frie Bønder

I Afghanistan som i så mange andre såkaldte ulande har Verdensorganisationen for mad- og agerdyrkning (FAO) et hjælpeprogram kørende der går ud på at få lokale kvinder til at udnytte deres hønsehold mere optimalt. Argumentet har været, at kvinderne, og særligt deres børn, herved ville få direkte adgang til en mere proteinrig kost, mens den overskydende produktion ville kunne give en mindre indtægt og derved højne kvindernes status i hjemmet. Midlet har, udover store mængder rådgivning, været såkaldt "mikrofinansiering" til køb af nye hybridhøns og kraftigere foder.

foto: Network for Smallholder Poultry Development

Er det en tjeneste eller en bjørnetjeneste at give fattige kvinder industrihybridhøns?

Programmet var på forhånd udråbt til at blive en succes.

Givet er det også, at nogle af de deltagende kvinder har opnået en øget velstand ret hurtigt. Men de har også lidt direkte tab. Kvinderne har

- måtte opgive deres traditionelle og nogenlunde fungerende fjerkræpraksisser,
- været med til at nedsætte den lokale biodiversitet, ved skille sig af med deres oprindelige landracehøns og

- fået en type hønsehold som er mere modtageligt overfor sygdomme, dels fordi de nye hybrider er mindre resistente overfor lokale infektioner og dels fordi flokken har hyppigere og mere direkte kontakt med andre

Det kan godt være, at kvinderne er blevet mere økonomisk uafhængige af de mandlige familiemedlemmer, men til gengæld er de blevet afhængige af en pengeudlåner, en ægudruger, en rådgiver, et kommercielt marked og en helt ny form central styring oppe fra.

Som en del af programmet er kvinderne selvfølgelig også blevet organiseret. I Kabul er deres organisation tilmed blevet lagt sammen med den for de kommercielt anlagte og relativt store fjerkræproducenter.

Lad mig sige det sådan, fjerkrækvinderne i Afghanistan har lige været fastholdt af et fundamentalistisk islamistisk Taliban-styre, som de nu, i det mindste i det centrale Kabul, er blevet befriet fra. De er nu i stedet ved at blive besat af vores visioner om stordrift.

Fugleinfluenzaens pris

Mange steder i Asien har et enkelt influenzaudbrud blandt fjerkræ ført til, at regeringer har totaludryddet hele områder af husholdt fjerkræ. Den compensation som de er blevet lovet er ofte udeblevet. I de tilfælde hvor erstatningen er blevet udbetalt svarer den til prisen på fabriksindustrielt opdrættet fjerkræ, som er mange gange mindre end den deres eget kvalitetsfjerkræ ville opnå på det lokale marked.

En del af massenedslagtingerne kunne endda have været undgået, havde regeringsmyndighederne blot givet sig tid at opspore hvor smitten kom fra. For vel har den oprindelige kilde til smitten nu og da været vilde fugle, men årsagen til den massive udvikling af influenzaepidemierne er som regel koncentrationen af mange dyr på fabrikker nær byerne, international handel og langdistance transport, kort godt, det globale fjerkræ-industrielle kompleks. På trods af dette faktum er der flere i FAO der ønsker et kursskifte og foreslår, at det mindre og lokale fjerkræhold helt omlægges til fordel for det der nu kaldes 'veterinært sikre' fjerkræfabrikker. Det må ikke ske.

Fugleinfluenzaen er kommet for at blive. Var det derfor ikke mere sikkert om FAO anbefalede, at fjerkræholdet blev spredt ud på mindre intensive og let isolerbare enheder og at lokale fjerkræholdere selv avlede lokale varianter som var resistente overfor fugleinfluenza og mere tolerante overfor den vilde natur. Og skulle uheldet være ude og et farligt udbrud opstå, hvad med om de lokale regeringer i stedet for at bruge tid på at straffe de små producenter, brugte deres hove og satte en stopper for fjerkræindustriens lobbyvirksomhed.

© Loci – tidsskrift for den levende kulturav – www.biodiverse.dk